

769.

ΣΙΔ

A 979

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗΣ
ΙΕΡΑ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Περιέχουσα σύντομον διδασκαλίαν τῶν τρίτων
Θεολογικῶν ἀρετῶν· ἐν ᾗ προστεθῇ καὶ
Παράρτημα περὶ Σταυροῦ.

Συντεθέντα

ὑπὸ

Δ. Καλαβακίδου Μελενικίου.

ὑπὸ δὲ τῆς Κεντρικῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει
Παπιατικῆς Ἐπιτροπῆς, θεωρηθέντα, καὶ
ἐγκριθέντα πρὸς κοινὴν χρῆσιν τῆς Ὁρθοδό-
ξου Νεολαίας.

Ἐκδόσις δευτέρα.

ΕΝ ΜΕΛΕΝΙΚΩ.

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΚΑΛΑΒΑΚΙΔΟΥ.

1840

β.

Τὸ παρὲν βιβλίον Στοιχειώδης Ἑ-
ρὰ Κατήχησις ὀνομαζόμενον, τὸ ὁδεῖα Ἐκ-
κλησιαστικῇ ἐκδοθὲν, ἐνεκρίθη ἵνα διαδοθῇ εἰς
ῥέως πρὸς χρῆσιν τῆς Ὀρθοδόξου Νεολαίας,
ἅτε μὴ περιέχον τι ἐναντίον τῇ Ὀρθοδόξῳ ἡμῶν
πίσει, τῇ Ἠθικῇ, καὶ τῇ Ἐξουσίᾳ. Ἐπὶ τούτῳ
δίδεται καὶ ἡ παρῶσα ἐνλόγραφος Ἐγκρισις
ἐπιεκυρωμένη τῇ Πατριαρχικῇ Σφραγίδι, κατὰ
τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Εἰδοποίησιν.

(Τ Σ)

ῥωλθ'. κατὰ Ἰούλιον ἐν Κωνσταντινουπόλει.

τὸ μέρος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς

Ὁ Συναδὼν Βενιαμίν.

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ ΙΕΡΑΣ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ

Εισαγωγή

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀποστέλλων τοὺς ἰδίους τοῦ μαθητὰς εἰς τὸ κήρυγμα, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, πρῶτον νὰ διδάξωσι τὰ ἔθνη, καὶ ἔπειτα νὰ βαπτίσωσιν αὐτὰ (Ματθ. κη. 19. Μάρκ. ις. 15 - 16.). Καὶ λοιπὸν ὅσον εἰς τὸν καιρὸν τῶν Ἀποστόλων, τόσον καὶ μετὰ ταῦτα οἱ προσερχόμενοι εἰς τὸν Χριστιανισμόν ὄντες ἡλικιωμένοι πρῶτον ἐδιδάσκοντο, καὶ ἔπειτα ἐβαπτίζοντο. Ἀλλὰ καὶ ἀφ' οὗ εἰσῆχθη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἡ συνήθεια τοῦ νὰ βαπτίζονται νήπια, ἡ διδασκαλία τῆς Θρησκείας, ἡ Κατήχησις, δὲν ἔπαυσεν· ἀλλ' ἔκριεν ἡ Ἐκκλησία ἀναγκαίαν τὴν Κατήχησιν μετὰ τὸ Βάπτισμα· διὰ τοῦτο παραλαμβάνεται εἰς τὸ Βάπτισμα τοῦ νηπίου ὁ Ἀντόδοχος ὡς ἔγνωτής, διὰ νὰ φροντίσῃ νὰ κατηχήσῃ τὸ νήπιον εὐθὺς ὅταν φθάσῃ εἰς ἡλικίαν ἐπιτηδεῖαν εἰς τὸ νὰ καταλαμβάνῃ τὴν Χρῆ-

στιανικὴν διδασκαλίαν, τὴν Ἱερὰν Κατήχησιν.

Ἡ Ἱερὰ Κατήχησις περιέχει τὴν διδασκαλίαν τῶν διὰ τὴν σωτηρίαν μας ἀναγκαιοτάτων τριῶν Θεολογικῶν Ἀρετῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι αὐται. ἡ Πίσις, ἡ Ἐλπίς, καὶ ἡ Ἀγάπη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Περὶ Πίσεως.

.....

Τὰ Κυριώτερα δόγματα τῆς Πίσεως τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν ἐμπεριέχονται εἰς τὸ Ἱερὸν Σύμβολον, τὸ ὁποῖον διαιρεῖται εἰς δώδεκα Ἀρθρα. Συνέταξαν δὲ αὐτὸ συντόμως ἐκ τῶν Ἱερῶν Γραφῶν οἱ τῆς Α΄ καὶ Β΄ Οἰκουμενικῆς Ἀγίας Συνόδου Θεοὶ Πατέρες.

+++++

Τὸ Ἱερὸν Σύμβολον διηρημένον εἰς τὰ ιβ΄. Ἀρθρα μετὰ συντόμου ἀναπτύξεως.

.....

Ἀρθρον Α΄.

Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, Ποιητὴν Οὐρανοῦ καὶ Γῆς, ὁρατῶν τε

ἡ πάντων καὶ ἀοράτων. α

Ἀναπτυξεις.

Τὸ Α'. Ἀρθρον μᾶς διδάσκει Α. ὅτι πρέπει
να ἀποδεχώμεθα μετὰ τὴν καρδίαν πιστεύοντες, καὶ
μετὰ τὸ σῶμα ὁμολογοῦντες, ὅτι κατὰ τὴν Φύσιν
καὶ Οὐσίαν εἶναι Εἷς καὶ μόνος Θεὸς ἀόρα-
τος, ἀναρχος, ἀτελεύτητος, ἀγαθός, δίκαιος,
παντοδύναμος, τέλειος, ἄπειρος, πάνσοφος,
ἀναλλοιωτος, λατρευόμενος εἰς τρεῖς ὑποστάσεις
(εἰς τρία πρόσωπα), τοῦ Πατρὸς, τοῦ Υἱοῦ,
καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Β'. Ὅτι αὐτὸς ὁ ἐν
τρισὶ προσώποις γνωριζόμενος Θεὸς εἶναι ὁ Ποι-
τὴς τοῦ Οὐρανοῦ, τῆς Γῆς, πάντων τῶν ὁρα-
τῶν, καὶ ἀοράτων· ἐννοοῦμεν ὁρατὰ ὅλα τὰ φαι-
νόμενα κτίσματα, ἀόρατα δὲ τοὺς Ἀγγέλους
καὶ τὰς ψυχὰς μας.

Ἀρθρον. Β'.

Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν
Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πα-
τρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, Φῶς
ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ
γεννηθέντα οὐ ποκέντα, ὁμοούσιον τῷ Πα-
τρί.

3 τρι, δι' αὐτὰ πάντα ἐγένετο. α. κ. υ. σ. τ. ς. ρ.

Ἀναπτύξεις.

Τὸ Β'. Ἀρθρον μας διδάσκει α'. ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, τὸ Φῶς τοῦ κόσμου, ὁ ἀληθὴς Θεὸς ἐγεννήθη ἀκριβῶς ἐκ τοῦ Πατρὸς, τοῦ Φωτὸς, τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, καὶ εἶναι καὶ λέγεται Υἱὸς μονογενὴς· διότι εἶναι τῆς αὐτῆς οὐσίας καὶ φύσεως μετὰ τὸν Πατέρα· διὸ καὶ ἀμοούσιος μετὰ τὸν Πατέρα λέγεται. Οὐνοῦράζονται δὲ καὶ οἱ Πησοὶ υἱοὶ Θεοῦ, ἀλλὰ μόνον κατὰ χάριν καὶ πίστιν. β'. μας διδάσκει, ὅτι εἶναι Ποιητὴς ὅλων τῶν ὁρατῶν καὶ ἀορατῶν κτισμάτων, καθὼς καὶ ὁ Πατήρ.

Σημ. Ἰησοῦς σημαίνει Σωτήρ. Χριστὸς δὲ λέγεται, ὡς μετὰ τὸ ἅγιον Πνεῦμα χρισθεῖς. Παρὰ τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ Χριστοὶ λέγονται οἱ ἱερεῖς, οἱ Βασιλεῖς, καὶ οἱ Προφῆται, ἐπειδὴ αὐτοὶ ἐχρίοντο μόνον δι' ἐλαίου.

Ἀρθρον Γ'.

Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, κατελθόντα ἐκ τῆν

» Οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἀ-
 » γίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου, καὶ ἐναν-
 » θρωπήσαντα. «

Ἀνὰ πτυξίς.

Τὸ Γ'. Ἄρθρον μᾶς διδάσκει α'. τὴν πτώ-
 σιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, καὶ τὴν σωτηρίαν
 του, τὴν ὁποίαν διὰ τὴν ἄκραν του εὐσπλαγχνίαν
 ὁ Ποιητὴς του εὐδόκησε νὰ τῇ χαρίσῃ, κατα-
 δεχθεὶς νὰ καταβῇ ὁ μόνογενὴς Υἱὸς ἀπὸ τοῦς
 Οὐρανούς εἰς τὴν Γῆν, προσλαβὼν εἰς τὸ Θεῖον
 τοῦ προσώπου καὶ ἀνθρώπινον σάρκα μετὰ τῆς
 ψυχῆς, συνεργείᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἐκ τῆς
 Θεοτόκου Μαρίας. β'. ὅτι ἡ Θεοτόκος Μαρία
 καὶ πρὸ τοῦ τόκου, καὶ ἐν τῇ τόκῳ, καὶ μετὰ τὸν
 τόκον διέμεινε Παρθένος ἀρρήτῳ λόγῳ.

Σημ. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦτον τέλειος Θεὸς,
 καὶ τέλειος ἀνθρώπος: διὸ λέγεται Θεάνθρω-
 πος. Αὐτὸς ὁ ἐν Οὐρανοῖς ἀχρόνιος ἐκ τοῦ Πα-
 τρός ἀμήτωρ γεννηθεὶς, αὐτὸς ἐν χρόνῳ, τῇ
 5508. ἔτει ἀπὸ Κτίσεως Κόσμου, ὅτε εὐδόκη-
 σεν, ἐγεννηθῇ ἀπάτωρ ἐν τῇ Γῇ ἐκ τῆς Θεο-
 τόκου Μαρίας, προσλαβὼν εἰς τὸ Θεῖον τοῦ

πρόσωπον τελείαν τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἄ ρ θ ρ ο ν Δ΄.

• Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου

• Πιλάτου, καὶ παθόντα, καὶ ταφέντα. α

Ἀ ν ά π τ υ ξ ι ς .

Τὸ Δ΄ Ἄρθρον μᾶς διδάσκει α΄. ὅτι ὁ Χριστὸς ἀναμάρτητος ὢν, διὰ τὰς ἀμαρτίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, καὶ διὰ τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ ἀληθῶς ἔπαθε κατὰ τὴν προσληφθεῖσαν ἀνθρωπότητα. β΄. ὅτι ἐπὶ Σταυροῦ ἀποθανὼν προσέφερε τὸν ἑαυτὸν τοῦ θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα του, εἰς ἀπολύτρωσιν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. γ΄. ὅτι διὰ ξύλου ἔπεσεν ὁ ἀνθρώπος, διὰ ξύλου πάλιν ἀνέστη.

Σημ. Τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ χρῶσθμεν οἱ Ὀρθόδοξοι νὰ κάμνομεν μὲ σέβας, ἐνθυμούμενοι τὸν δι' ἡμᾶς σταυρωθέντα. νὰ φορῶμεν Σταυρὸν κρεμασμένον εἰς τὸν τράχηλόν μας εἰς ἀπαλλαγὴν παντὸς κακοῦ, καὶ ἐπενδύμηση τοῦ ὅτι χρεώσθῃ ὁ Χριστιανὸς νὰ ἔχη ἐσταυρωμένα καὶ νεκρά τὰ ψυχοβλαβῆ πάθη. (ὄρα Περὶ ῥά ρτημα ἐν τῇ τέλει.)

Ἄρθρον Ε.

» Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς
 » Γραφάς. «

Ἀνάπτυξις.

Τὸ Ε. Ἄρθρον μᾶς διδάσκει, ὅτι ὁ Χρι-
 στός τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὸν θάνατόν του ἀνέ-
 στη ἐκ τοῦ τάφου ἐνδόξως ὡς Θεός, λαβὼν τὸ
 ἴδιόν του ἀνθρώπινον Σῶμα μὴ ὑποκείμενον
 πλέον εἰς φθαρὰν καὶ πάθος.

Σημ. α'. Εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ
 θεμελιούται ἡ ἐλπίς τῆς ἀνστάσεως ἡμῶν.

Σημ. β'. Τὰ περὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ μὲν
 Παλαιὰ Γραφή προλέγει, ἡ δὲ Νέα βεβαιαί τὴν
 ἐκπλήρωσίν των.

Ἄρθρον ς'.

» Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς Οὐρανοὺς, καὶ
 » καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς. «

Ἀνάπτυξις.

Τὸ ς'. Ἄρθρον μᾶς διδάσκει, ὅτι ὁ Ἰησοῦς
 Χριστός μετὰ τὴν ἀνάστασιν του σωματικῶς ἀ-
 νέβη εἰς τοὺς Οὐρανοὺς, καὶ ἐκάθισεν εἰς τὰ
 δεξιὰ τοῦ Πατρὸς.

Σημ. α'. Ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὡς Θεὸς πάντων ἦτον καὶ εἰς τοὺς Οὐρανοὺς καὶ εἰς τὴν Γῆν , καὶ εἰς πάντα τόπον κατὰ τὸ , » πανταχοῦ παρῶν , κ . τ . λ . « Τὴν δὲ τεσσαρικοστὴν ἡμέραν μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ ἀνέβη εἰς τοὺς Οὐρανοὺς, βλέπόντων ἀνθρώπων , ὡς ἄνθρωπος· διὰ τὴν βεβαιώσῃ τῶν εἰς αὐτὸν πιστευόντων τὴν ἀνάβασιν .

β'. Ὅτι ὁ Χριστὸς κατὰ τὸν μυστηριώδη τρόπον τῆς Θείας Ευχαριστίας εὐρίσκεται εἰς τὴν Γῆν μετὰ τοῦ προσληφέντος σώματος .

Ἄρθρον . Ζ'.

» Καὶ πάλιν ἐρχομενον μετὰ δόξης κρῖναι , » ζῶντας , καὶ νεκροὺς , οὗ τῆς Βασιλείας αὐτοῦ » ἔσται τέλος . «

Ἀναπτύξεις .

Τὸ Ζ' . Ἄρθρον μᾶς διδάσκει, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τοῦ ἰδίου σώματος , ὅπου ἀνέβη εἰς τοὺς Οὐρανοὺς , πάλιν θέλει ἔλθῃ μετὰ δόξης Οὐρανίου νά κρῖνῃ ζῶντας καὶ νεκροὺς , καὶ εἰς μὲν τοὺς δικαίους νά δώσῃ εἰς μισθὸν τοῖν τὴν ἀπέλαυσιν καὶ κληρονομίαν τῆς Βασιλείας τῶν

Οὐρανῶν, εἰς δὲ τοὺς ἁμαρτωλοὺς τὴν αἰώνιον κόλασιν·

Σημ. Α'. Οἱ δίκαιοι καὶ ζῶντες καὶ μετὰ τὴν κοιμήσιν τῶν ἔχουσι παρρησίαν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ πρεσβεύουσιν ὑπὲρ τῶν ἐπικαλουμένων αὐτούς.

Β'. Οἱ ἐν μετάνοιᾳ τεθνηκότες πιστοὶ ὠφελοῦνται ἀπὸ τὰς δι' αὐτοὺς παρὰ τῶν ζώντων γιγνομένης ἐλεημοσύνης, καὶ ἀπὸ τὰς προσευχῶν μάλιστα τῆς Ἐκκλησίας, τὰς ὑπὲρ αὐτῶν τελουμένας.

Γ'. Οἱ μηδὲν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν πιστεύσαντες ἄσεβεῖς δὲν θέλουσι παρρησιασθῆναι εἰς κρίσιν, ὥς αὐτοκατόκριτοι, καὶ τῆς αἰωνίου καλᾶς αἰσῶς ἕνεχοι.

Α ρ θ ρ ο ν . Η'.

» Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ Κύριον,
 » ον, τὸ Ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπο-
 » ρευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσ-
 » κυνηούμενον, καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆ-
 » σαι διὰ τῶν Προφητῶν. «

Ἀνάπτυξις.

Τὸ II. Ἀρθρον μᾶς διδάσκει α'. ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον εἶναι Κύριος καὶ Θεός, μία τῶν τριῶν ὑποστάσεων τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐμοῦσιον, ἰσότημον, συμπροσκυνούμενον, καὶ συλλατρενόμενον μετὸν Πτέρα καὶ μετὸν Υἱόν. β'. Ὅτι ἐκπορεύεται ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς, ὡς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν Εὐαγγελίοις ἐφανέρωσε λέγων (Ἰωάν. ιε'. 19.) » Ὁταν δὲ ἔλθῃ ὁ Παράκλητος, ὃν ἐγὼ πέμψω » ὑμῖν παρὰ τοῦ Πατρὸς, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται. γ'. ὅτι τὴν μὲν Παλαιὰν Διαθήκην οἱ Προφῆται τὴν δὲ Νέαν οἱ Ἀπόστολοι ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος φερόμενοι ἔγραψαν. δ'. ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ζωογονεῖ πνευματικῶς τοὺς πιστοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς χάριτός του.

Σημ. Α'. Οἱ Παππισταὶ, δηλαδὴ οἱ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ὁπαδοί, τολμήσαντες προσέθηκαν εἰς τὸ » τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον α' τὸ » καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ α' ἄνευ λόγου, καὶ ἐναντίον τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ Χρι-

στοῦ .

Β'. Τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος
 εἶναι ἑπτὰ . 1. Σοφία . 2. Σύνεσις . 3. Βου-
 λή . 4. Ἰσχύς . 5. Γνώσις . 6. Εὐσεβεία . 7.
 Φόβος Θεοῦ . (Ἠσαΐας ια' . 2.) Οἱ δὲ καρ-
 ποι αὐτοῦ , τούτέστιν αἱ ἐνέργειαι εἶναι ἑννέα .
 1. Ἀγάπη . 2. Χαρά . 3. Εἰρήνη . 4. Μα-
 κροθυμία . 5. Χρηστότης . 6. Ἀγαθοσύνη .
 7. Πίστις . 8. Πραότης . 9. Ἐγκράτεια .
 (πρὸς Γαλ : ε' . 22.)

Ἄρθρον. Θ'.

» Εἰς μίαν Ἁγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποστο-
 λικὴν Ἐκκλησίαν . α

Ἀνάπτυξις .

Τὸ Θ' . Ἄρθρον μᾶς διδάσκει α' . ὅτι μία
 εἶναι ἡ Νύμφη τοῦ ἐνὸς Νυμφίου Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ . μία ἡ Ποίμνη τοῦ ἐνὸς Ποιμένος . β' .
 ὅτι τὴν Ἐκκλησίαν ὁ Σωτὴρ τὴν ἡγάσεν διὰ
 τοῦ ἰδίου αἵματος , καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἀκα-
 ταπαύστως τὴν ἀγιάζει διὰ τῶν ἁγίων Μυστη-
 ρίων . γ' . ὅτι εἶναι Καθολικὴ . Διότι ἐκτείνεται
 καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας , καὶ καθ' ὅλους τοὺς

τόπους, δ', ὅτι φυλάττει ἀπὸ πρὸς ἀλλήλων τῆς
διδασκαλίας τῶν Ἀποστόλων, καὶ τῶν ἁγίων
Συνόδων.

Σημ. Α'. Ἐκαστος Ὁρθόδοξος χρεὶς ἔχει
να ὑποτάσσεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ δὲ
Ἐκκλησία ἔχει διαφόρους ἐντολάς.

Α'. Να προσεύχηται κατ' εἰς εἰς τὸν Θε-
όν, κατ' ὅλους τοὺς διορισμένους καιροὺς, να
ἀκούῃ τὴν θείαν Λειτουργίαν καὶ μάλιστα τὰς
Κυριακάς, καὶ ἑορτάς.

Β'. Να φυλάττῃ ἕκαστος Χριστιανὸς τὰς
τέσσαρας διατεταγμένας Νηστείας (αἱ ὅποιαι
εἰναι, ἡ Νηστεία πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως,
ἡ Νηστεία πρὸ τῆς Ἀναστάσεως, ἡ Νηστεία
πρὸ τῆς ἑορτῆς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, καὶ ἡ
Νηστεία πρὸ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.),
καὶ ὅλας τὰς Τετράδας καὶ Παρασκευὰς τοῦ
Χρόνου, ἐξαιρουμένων τινῶν, κατὰ τὰς διατα-
γὰς τῆς Ἐκκλησίας.

Γ'. Να τιμῶνται οἱ ἱερωμένοι μὲ τὴν
πρέπουσαν εὐλάβειαν.

Δ'. Να ἐξομολογώμεθα τὰς ἁμαρτίας μας

συνεχῶς, καὶ νὰ μεταλαμβάνωμεν τοὺλάχιστον
εἰς τὰς προειρημένas τέσσαρας μεγάλας νηστείας.

Ε'. Νὰ πρκακλῶμεν τὸν Θεὸν διὰ τοὺς ἐν
ὑπορχῇ καὶ ἐξουσίᾳ ὄντας.

ς'. Νὰ φυλάττωνται αἱ Νηστεῖαι καὶ αἱ θαύ-
σεις ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας ἤθελε προσταῇ ὁ Ἐπί-
σκοπος τοῦ τόπου εἰς καιρὸν ἀνάγκης.

Ζ'. Νὰ μὴ ἀνγκινῶσκωνται τὰ βιβλία
τῶν Αἰρετικῶν.

Η'. Νὰ μὴ καταχράται κανεὶς τὰ πράγ-
ματα τῆς Ἐκκλησίας.

Θ'. Νὰ μὴ γίνωνται Γάμοι εἰς τὸν καιρὸν
τῶν Νηστειῶν. κ τ λ.

Σημ. Β'. Λέγοντες, ὅτι πιστεύομεν εἰς
τὴν Ἐκκλησίαν, ἐννοοῦμεν, ὅτι πιστεύομεν εἰς
τὰ Θεοπαράδοτα λόγια, ἥτοι εἰς τὰς Θείας Γρα-
φάς, εἰς τὰς Συνοδικὰς διατάξεις, καὶ εἰς τὰς
Ἐκκλησιαστικὰς παραδόσεις.

Ἄρθρον. Γ.

ο Ὁμολογῶ ἐν Βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁ-
μαρτιῶν.

Ἀναπτυξεις.

Τὸ Ι. Ἄρθρον μᾶς διδάσκει, ὅτι πρέπει νὰ πιστεύωμεν ἀδιστάκτως, ὅτι τὸ Μυστήριον τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος ἐξελκίζει ὅλα τὰ ἁμαρτήματα. εἰς μὲν τὰ βρέφη τὸ Προπαινετικόν, εἰς δὲ τοὺς μεγάλους καὶ τὰ προαιρετικά. Καὶ ὅτι ἀνγκαινίζεται ὁ βαπτιζόμενος ἄνθρωπος, καὶ ἀποκαθίσταται εἰς ἐκείνην τὴν δικαίωσιν, τὴν ἑποικὴν εἶχεν ὁ Ἀδάμ πρὸ τῆς παρακοῆς, καὶ γίνεται υἱὸς Θεοῦ κατὰ χάριν, καὶ κληρονόμος τῆς Οὐρανίου Βασιλείας.

Σημ. Τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἑπτὰ.

Α. τὸ ἅγιον Βάπτισμα.

Β. τὸ ἅγιον Μύρον.

Γ. ἡ ἁγία Εὐχαριστία.

Δ. ἡ Μετάνοια.

Ε. ἡ Ἱερωσύνη.

ς. ὁ τίμιος Γάμος.

Ζ. τὸ Εὐχέλαιον.

Σημ. Ὁ Γάμος καὶ ἡ Ἱερωσύνη δίδεται μόνον τῷ βεβουλωμένῳ.

Ἀρθρον ΙΑ'.

» Προσδοκῶ Ἀνάστασιν νεκρῶν . «

Ἀνάπτυξις .

Τὸ ΙΑ'. Ἀρθρον μᾶς διδάσκει, ὅτι ὅλα τὰ ἀπ' αἰῶνος νεκρά σώματα τῶν ἀνθρώπων θέλουσιν ἀνάστηθῃ .

Σημ. Α'. Τὰ σώματα μετὰ τὴν ἀνάστασιν θέλουσιν ἦναι ἄφθαρτα καὶ ἀθάνατα .

Β'. Ἐκάστη ψυχὴ θέλει λαβῇ τὸ ἴδιόν της σῶμα, ἵνα μαζὺ μετ' ἰδίον της σῶμα λαβῇ τὸν αἰώνιον μισθόν, ἢ τὴν αἰώνιον καταδίκην κατὰ τὰ ἔργα, τὰ ὅποια ἐπραξε .

Ἀρθρον. ΙΒ'.

» Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος . Ἀμήν . «

Ἀνάπτυξις .

Μᾶς διδάσκει τὸ τελευταῖον Ἀρθρον, ὅτι μετὰ τὴν Ἀνάστασιν τῶν σωμάτων, καὶ μετὰ τὴν Κρίσιν, οἱ μὲν δίκαιοι θέλουσι κληρονομήσῃ τὴν αἰώνιον ζωὴν, οἱ δὲ ἁμαρτωλοὶ θέλουσι καταδικασθῇ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν .

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ Ἐλπίδος.

.....

Ἡ Ἐλπίς εἶναι πεποιθήσις βεβαία, ἀπο-
λαύσεως τῶν ἐπιγυελμείων εἰς τοὺς Πιστοὺς
Θεοφάνων ἀγαθῶν. Πλὴν διὰ τὴν ἀπολαύσιν
ἡ πίστις ταῦτα τὰ Οὐράνια ἀγαθὰ εἶναι ἀ-
ναγκη τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ, καὶ τῶν ἀγαθῶν
ἔργων.

Ἡ Χάρις εἶναι τόσων ἀναγκαῖα, ὥστε χω-
ρὶς αὐτῆς δὲν δυνάμεθα νὰ ποιήσωμεν οὐδὲν ἀ-
γαθόν, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου. Διὰ τὴν
ἐπιτύχωμεν δὲ τὴν χάριν δὲν εἶναι ἄλλος τρό-
πος, παρὰ ἡ Προσευχὴ. » Αἰτεῖτε, καὶ
δοθήσεται ὑμῖν. «

Ἀφ' ὅλας δὲ τὰς Προσευχὰς ἡ ἐντελεστέρα
εἶναι τὸ » Πάτερ ἡμῶν κτλ. διότι μᾶς τὴν
παρέδωκεν αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν (Ματθ. 5.
9-13). ἔθεν καὶ Κυριακὴ Προσευχὴ
ἐναρμάζεται· διότι περιέχει συντόμως ὅλα τὰ ἀ-
ναγκαῖα καὶ συμφέροντα τῆς σωτηρίας μας.

καὶ διότι ὅλαι αἱ ἄλλαι προσευχαὶ καὶ ἀκολουθίαι τῆς Ἐκκλησίας εἰς ταύτην τὴν Κυριακὴν Προσευχὴν ἐπιστηριζόμεναι, ἀποκαθίστανται ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖαι εἰς τῶν Ὁρθοδόξων τὸ πλῆρωμα.

Σημ. Ἡ Προσευχὴ πρέπει νὰ γίνηται α. με προσοχὴν, ἥτοι νὰ μὴ περισπάται εἰς ἄλλους λογισμοὺς ὁ προσευχόμενος. β. με θερμότητα, ἥτοι νὰ ζητῇ παρὰ Θεοῦ ἐκ καρδίας ζεύσεως, δ, τι αὐτὴ ζητῇ. γ. με ταπεινοφροσύνην, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ᾔηται ὅχι μόνον ἐσωτερικὴ, ἐνδον τῆς καρδίας, ἀλλὰ νὰ φαίνεται καὶ εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα διὰ τῆς εὐσχήμονος στάσεως εἰς τὸν καιρὸν τῆς προσευχῆς. δ. με πεποίθησιν, ἥτοι με πληροφορίαν, ὅτι θέλει εἰσακούσῃ ἡ προσευχή. ε. με ἐπιμονήν, τὴν ὁποίαν διδάσκει ὁ Χριστὸς διὰ τῆς παραβολῆς τοῦ ἀδίκου κριτοῦ (Λουκ. ιη. 1-8) Καὶ ἄνευ τινὸς ἐχθρας κατὰ τινος.

Ἡ Κυριακὴ Προσευχὴ
μετὰ συντόμον ἀναπτύξεως.

Ἡ Κυριακὴ Προσευχὴ διαιρεῖται

εἰς τρία· εἰς Προσίμιον, εἰς Ζ. Αἰτήματα, καὶ εἰς Ἐπίλογον.

Τὸ Προσίμιον. » Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς Οὐρανοῖς. «

Ἀνὰ πτυχίς. Μὲ τὴν λέξιν » Πάτερ « φανεράναι ὁ προσευχόμενος, ὅτι παρῶρησιάζεται υἱὸς κατὰ χάριν καὶ θέσιν πρὸς Πατέρα τοῦ καὶ Ποιότην τοῦ. μὲ τὴν λέξιν » ἡμῶν « φανεράναι, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἰμεθα ἀδελφοί, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἀγαπήμεθα, ὡς ἔχοντες κοινόν τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα μας· μὲ τὰς λέξεις » ὁ ἐν τοῖς Οὐρανοῖς « φανεράναι, ὅτι ἐπειδὴ ὁ Πατὴρ μας εἶναι εἰς τοὺς Οὐρανοὺς, διὰ τοῦτο καὶ ἡ κληρονομία μας, καὶ ἡ ἀληθὴς Πατρίς μας εἶναι ἐν τοῖς Οὐρανοῖς. Ὅθεν πρέπει νὰ ἡγωνίζώμεθα νὰ ἀπολῶμεν τὴν οὕτως Πατρίδα μας, τὴν Οὐράνιον Βασιλείαν.

Αἰτήματα.

Α'. » Ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. «

Ἀνὰ πτυχίς. Τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καθ' αὐτὸ εἶναι ἅγιον. Ἡμεῖς δὲ παρακαλοῦμεν, ἵνα μὲ τὴν εὐσεβῆ καὶ ἐνάρετον ζωὴν μας ἀγιά-

ζηται καὶ τιμάται ἐν ἡμῖν· διότι ἐξ ἐναντίας ὁ-
ταν ζῶμεν κακῶς, τότε καταφρονεῖται τὸ ὄνομα
τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν. Ἀγιάζεται τὸ ὄνομα τοῦ Θε-
οῦ, καὶ ὅταν τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας φυλάτ-
τῳσι τὴν ἐν ἀλλήλοις ἀγάπην, καὶ ὅταν ἐπι-
στρέφωμεν ἀπὸ τὰ κακὰ ἔργα, καὶ προκόπτω-
μεν ἐν τῇ ἀρετῇ, ὅτε καὶ τὰ Ἐθνη βλέποντες
τὰ καλὰ ἔργα ἡμῶν, δοξαζουσι τὸν ἐν τοῖς Οὐ-
ρανοῖς κοινὸν ἡμῶν Πατέρα.

Β'. » Ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σου! «

Ἀ ν ά π τ υ ξ ι ς. Βασιλευε ἐν ἡμῖν ὁ Θε-
ος, ὅταν ἐξαλείψῃ τὰ σκάνδαλα, καὶ δεικνύῃ
ματαίαις τὰς πονηρὰς ἐπιχειρήσεις τῶν ἐχθρῶν
τοῦ Εὐαγγελίου του. β'. φανερώνει, ὅτι ὁ προ-
σευχόμενος καταφρονεῖ τὸν Κόσμον, καὶ ἐπιθυ-
μεῖ τὴν Οὐράνιον Βασιλείαν. γ'. παρακαλεῖ νὰ
ταχυνθῇ ἡ δευτέρα Παρουσία, διὰ νὰ ἀρῇ ἀ-
πὸ τὸ μέσον ἡ Βασιλεία τοῦ Κόσμου τούτου, καὶ
ὁ ἐχθρὸς ἡμῶν, καὶ ἔλθῃ ἡ Βασιλεία τῶν Οὐ-
ρανῶν. Ὅπου Αὐτὸς μόνος ὑπάρχει τὰ πάντα
ἐν πᾶσι.

Γ'. » Γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν Οὐ-

» ρανῶ καὶ ἐπὶ τῆς Γῆς. «

Ἀ ν ά π τ υ ξ ι ς . Διὰ τούτου παρακαλοῦ-
μεν τὸν Ὑψίστον Θεόν , ἵνα καταξιώσῃ ἡμᾶς
νὰ ποιῶμεν τὸ θελημα αὐτοῦ , ζῶντες ἐπὶ τῆς
Γῆς καὶ πολιτευόμενοι , ὡς ἀρέσκει αὐτῷ τῇ ἐν
Οὐρανοῖς Θεῷ καὶ Πατρὶ μας , ὑποταττόμενοι
καὶ ὑπακούοντες μετὰ χαρᾶς καὶ ἄνευ γογγυ-
σμοῦ εἰς τὰ θεῖα αὐτοῦ προστάγματα , καθὼς
καὶ οἱ Ἄγγελοι ἐν τοῖς Οὐρανοῖς .

Δ'. » Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δός
» ἡμῖν σήμερον , «

Ἀ ν ά π τ υ ξ ι ς . Ζητούντες νὰ μᾶς δώ-
σῃ ὁ Θεὸς τὸν ἄρτον , ὁ ὁποῖος μᾶς ἀρκεῖ τὴν
σήμερον ἡμέραν . ὑπὸ τὴν λέξιν » ἄρτον « τὸ ἀ-
ναγκασιότατον εἰς τὴν ζωὴν μας , ἐννοοῦμεν , ὅτι
ζητοῦμεν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα τῆς ζωῆς . τὸ » σή-
μερον « διδάσκει ἡμᾶς νὰ μὴ φροντίζωμεν διὰ
τὴν αὔριον , καὶ νὰ εἴμεθα ὀλιγαρκεῖς . Ἀλ-
ληγορικῶς ἄρτος τῆς ψυχῆς μας ἐννοεῖται ὁ λό-
γος τοῦ Θεοῦ κηρυττόμενος , κατὰ τὸ , » οὐκ
» ἐπὶ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος , ἀλλ' ἐπὶ
» παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος

» Θεοῦ. « Καὶ ἡ Κοινωνία τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὸ » ἡ γὰρ » σὰρξ μου ἀληθῶς ἐστὶ βρώσις, καὶ τὸ αἷμα » μου ἀληθῶς ἐστὶ πόσις. « Ἰωάνν. 5. 55-56.

Ε'. » Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, » ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. « Ἀνὰ πτυξίς. Παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς συγχωρήσῃ ὁ Θεὸς τὰ μετὰ τὸ Βάπτισμα ἁμαρτημάτων μας πρὸς τὸν Θεόν, ἢ πρὸς τὸν πλησίον· διὰ δὲ τοῦ, » ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν ἁ γινόμεθα χρεώσται νὰ συγχωρῶμεν ὅλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι μᾶς ἐλύπησαν, ἃ ἐβλαψαν.

Σημ. Ὁ μὴ συγχωρῶν τοὺς ἐχθρούς του, καὶ ἀναιτχύντως εἰς τὴν προσευχὴν τοῦ ὁμολογῶν, ὅτι συγχωρεῖ αὐτούς, ψεύδεται τῷ Θεῷ· καὶ οὕτως ἡ προσευχὴ αὐτοῦ γίνεται εἰς ἁμαρτίαν (Ψαλμ. ρη' 7).

ς'. » Καὶ μὴ εἰσεύχῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν. «

Ἀνὰ πτυξίς. Ἡ σὰρξ πειράζει ἡμᾶς διὰ τὸν κατὰ τὸν κόσμον, ὁ Κόσμος διὰ τὸν σαρκικόν

ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν, ὁ Διάβολος διὰ τῶν διαφθ
ραν ἐπιβουλῶνται. Παρακαλοῦμεν λοιπὸν τὸν
Θεὸν νὰ μὴ ἐγκαταλείψῃ ἡμᾶς νὰ ἐμπέσωμεν εἰς
ἐκούτους πειρασμούς. Ζ. Ἀλλὰ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονη
ροῦ. Ἀ ν ἄ π τ υ ξ ι ς. Ἀλλ' ἐὰν καὶ πρὸς δι
δρασκῶν ῥας συγχωρήσῃς. Κύριε, ἵνα ἐμπέσω
μεν εἰς πειρασμόν. Σὺ ὁμῶς ἐνίσχυσον τὴν με
τὰ φόβου ἡμῶν, ὅπως διὰ τῆς παντοδυναμίας
σου Ἰαρίτος ῥυσθῶμεν ἀπὸ παντὸς πονηροῦ,
καθὼς καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς αἰωνίου κολάσεως.

Ε π ἰ λ ο γ ο ς. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ Βα
σιλεῖα, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, εἰς τοὺς
αἰῶνας. Ἀμήν.

Α ν ἄ π τ υ ξ ι ς. Πιστεύομεν, καὶ ἐλπίζο
μεν, Οὐράνιε Πατέρα, ὅτι θέλεις εἰσακούσῃ τὰ
αἰτήματά μας. Διότι Σὺ, ὡς μὲν παντοδύνα
μος Βασιλεὺς τοῦ παντός, πάντα δύνασαι. ὡς
δὲ πανάγαθος, θέλεις νὰ δώσῃς εἰς ἡμᾶς ὅλα
τὰ ἀγαθὰ, πρὸς δόξαν αἰῶνίου τοῦ ἁγίου ὀνό
ματός σου. Γένωιντο, τὰ ὅσα, παρεκαλέσαμεν,
Γένωιντο !

Περὶ Μακαρισμῶν τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἐπειδὴ εἰς τοὺς Μακαρισμούς περιέχεται ἡ συνομία ἢ ἐν ελεστέρα διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἐπομένως αἱ ἐπαγγελίαι διὰ τὰ ἀγαθὰ ἔργα, διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκδέσσωμεν ἐνταῦθα αὐτοὺς πρὸς γνῶσιν, καὶ ἐκπλήρωσιν αὐτῶν.

Α'. » Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Ἀνάπτυξις. Πνευματικὴ πτωχεῖα εἶναι ἡ ταπεινοφροσύνη καὶ ἡ εὐπειθεῖα εἰς τὰ δόγματα καὶ ἐντολὰς τῆς Ἐκκλησίας, καὶ πρὸς ταῦτοις τὸ νὰ γνωρίζῃ τις, καὶ νὰ ὁμολογῇ τὰ ἴδια τοῦ ἀμαρτήματα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μετὰ ταπεινοφροσύνης, καθὼς ἐποίησεν ὁ Τελώνης.

Β'. » Μακάριοι οἱ πενθῶντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. »

Ἀνάπτυξις. Ἐκεῖνοι οἱ πενθῶντες εἶναι μακάριοι, οἱ ὅποιοι κλαίουσι διὰ τὰς ἁμαρτίας των, καὶ διὰ τὰς τοῦ πλησίον.

Γ'. » Μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κλη-

ὁ ρονομήσῃσιν τὴν Γῆν. α

Α ν ά π τ υ ξ ι ς . Πράξεις λέγονται, ὅσοι μετὰ προθυμίας καὶ καρτερίας ὑποφέρουσι τὰ θειά, καὶ ἡλαρῶς προσφέρονται πρὸς τὸν πλησίον.

Δ'. » Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται. α

Α ν ά π τ υ ξ ι ς . Πεινῶσι καὶ διψῶσι τὴν δικαιοσύνην, ὅσοι ἀγαπῶσι τὴν ἀλήθειαν, καὶ θλασ τὰς ἀρετάς.

Ε'. » Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλπηθήσονται. α

Α ν ά π τ υ ξ ι ς . Ἐλεήμονες μακάριοι εἶναι, ὅσοι ἐκπληροῦσι τὰ ἔργα τῆς πνευματικῆς καὶ σωματικῆς ἐλεημοσύνης. Εἶναι δὲ ἔργα τῆς μὲν Πνευματικῆς.

1. Νὰ διδάσκωμεν τοὺς ἁμαρτίαις καὶ πεπλανημένους.

2. Νὰ διαμρνῶμεν τοὺς ἁμαρτάνοντας.

3. Νὰ συμβουλεύωμεν τοὺς θεομένους συμβουλῆς.

4. Νὰ παρηγορῶμεν τοὺς λυπημένους.

5. Νὰ ὑποφέρωμεν ταῖς ἀδυνατίαις.

6. Νὰ συγχωρῶμεν τοὺς ὑβρίζοντας, ἢ ἐπειθεῖντας ἡμᾶς.

7. Νὰ παρακαλῶμεν τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ πλησίον μας.

Τῆς δὲ Σωματικῆς εἶναι

1. Νὰ τρέφωμεν τὸν πεινασμένον.

2. Νὰ ποτίζωμεν τὸν διψασμένον.

3. Νὰ ἐνδύωμεν τὸν γυμνόν.

4. Νὰ δεχόμεθα εἰς τὴν οἰκίαν μας τὸν ξένον, καὶ νὰ τὸν περιποιώμεθα.

5. Νὰ ἐπισκεπτώμεθα καὶ ἐπιμελόμεθα τὸν ἀσθενῆ.

6. Νὰ συντρέχωμεν εἰς τοὺς φυλακισμένους.

7. Νὰ θάπτωμεν τοὺς νεκρούς.

ζ'. » Μικαῖριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι
» αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται. »

Ἄν ά π τ υ ξ ι ς. Καθαροὶ τῇ καρδίᾳ εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἀπέχουσι ἀπὸ αἰσχρουργίας καὶ πονηρῶς καὶ ἐμπαθεῖς λογισμούς.

Ζ'. » Μικαῖριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ
» Θεοῦ κληθήσονται. »

Ἀνάπτυξις. Εἰρηνοποιοὶ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ὄχι μόνον αὐτοὶ ἔχουσιν εἰρήνην μετὸν ἑαυτὸν των καὶ μετὸς ἄλλους, καὶ τὴν διαφυλάττουσι, ζῶντες εἰρηνικῶς· ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους εἰρηνεύουσι, καὶ εἰς ἀδελφικὴν ἀγάπην φέρουσι.

Η΄. » Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δι-
» καιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ Βασιλεία τῶν
» Οὐρανῶν. α

Ἀνάπτυξις. Μακαρίζει ἐνταῦθα ὁ Κύριος ἡμῶν τὴν ἰσχὺν, καὶ ἀνδρίαν, καὶ σαρ-
θηρότητα ἐκείνων, οἵτινες διὰ τὴν ἀλήθειαν, διὰ
τὴν Πίσιν, καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην ἀρετὴν ὑποφέ-
ρουσι διαγμούς καὶ κινδύνους.

Θ΄. » Μακάριοι ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς,
» καὶ εἰπῶσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν, ψευ-
» δόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ. α

Ἀνάπτυξις. Καὶ ἐνταῦθα μακαρίζον-
ται ἐκεῖνοι, οἵτινες διώκονται, ὀνειδίζονται, καὶ
συκοφαντῶνται δι' ἀγάπην τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, τῆς ἀληθείας, καὶ τῆς ἀρετῆς.

1010 1010 1010 1010 1010 1010 1010 1010 1010 1010

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ Ἀγάπης.

Τρίτη ἀρετὴ ἀναγκαιοτάτη εἰς τὴν σωτηρίαν μας εἶναι, ὡς εἵπομεν, ἡ Ἀγάπη, ἡ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον μας. Καὶ τοῦ μὲν Θεοῦ χρεωστοῦμεν νὰ ἀγαπῶμεν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας, ποιῶντες τὰς ἐντολάς τοῦ μετὰ πάσης προθυμίας· διότι αὐτὸς εἶναι Πηγήτης μας, καὶ Προνοητής, Λυτρωτής, καὶ Σωτήρ μας. Τὸν δὲ πλησίον μας προσαζόμεθα παρὰ τοῦ Θεοῦ νὰ ἀγαπῶμεν· διότι λέγει ἡ Ἀγία Γραφή· ὅστις δὲν ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφόν του, οὔτε τὸν Θεὸν ἀγαπᾷ.

Τὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον Ἀγάπην μᾶς διδάσκουσιν αἱ δέκα Ἐντολαί, τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς ἔδωκε τῇ Μωϋσῇ.

Αἱ δέκα Ἐντολαί.

Ἐντολὴ Α'. » Ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, ὁ ἐξαγαγὼν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐξ οἴκου

» δουλείας. Οὐκ ἔσονται σοι Θεοὶ ἕτεροι πλὴν
» ἐμοῦ. α

Ἀνάπτυξις. Ἡ πρώτη Ἐντολή μᾶς διδάσκει νὰ πιστεύωμεν τῇ καρδίᾳ, καὶ νὰ ὁμολογῶμεν τῷ σώματι, ὅτι ὑπάρχει εἰς μόνος Θεός, καὶ νὰ πιστεύωμεν τὰς Θείας αὐτοῦ ιδιότητας, καθὼς διδάσκει ἡμᾶς ἡ Ἁγία Γραφή.

Ἀμαρτάνουσιν εἰς τὴν Ἐντολὴν ταύτην οἱ Ἄγγελοι, οἱ Πολύθεοι, οἱ Ἐπικούριοι, (οἱ δοξάζοντες εἰμαρμένην), οἱ Μαγοὶ, οἱ Δεισιδαίμονες, οἱ Αἰρετικοί, οἱ ἀπορρίπτοντες, ἢ παρεξηγοῦντες τὴν Ἀγίαν Γραφήν, οἱ ἐλπίζοντες εἰς τὰ πλούτη, τὴν δύναμιν, καὶ τὸν νῦν αὐτῶν.

Ὅταν ἐπικαλώμεθα τοὺς Ἁγίους, δὲν παραβαίνομεν ταύτην τὴν ἐντολήν· διότι ἐπικαλούμεθα τὸν Θεόν καὶ τὸν Σωτῆρα ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὡς ὑψίστον Κύριον, καὶ Παντοδύναμον Δεσπότην πάντων τῶν πραγμάτων· τοὺς δὲ Ἁγίους ἐπικαλούμεθα ὡς πιστοὺς δούλους αὐτοῦ, καὶ ἔχοντας παύρησίαν νὰ πρεσβεύωσιν ὑπὲρ ἡμῶν.

Σημ. Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ῥηθειςτῶν παραβάσεων ὅσο τινα ὠφελοῦσι. Πρῶτον, τὸ νὰ ἀπερ-

ρίπτωμεν πᾶσαν πρόληψιν καὶ διαφθοράν νοός ,
 προερχομένην ἢ ἐκ κακῆς συνηθείας , ἢ ἐκ συναρ-
 ναστροφῆς κακοῦ βεσάντων ἀνθρώπων , ἢ ἐκ τῆς ἀ-
 γανώσεως βλαβερῶν βιβλίων , ἢ τέλος ἐκ τῶν ἐ-
 λευθέρων φρονημάτων , τοῦ νὰ τολμῶμεν αὐθα-
 δῶς περὶ πάντων νὰ κρίνωμεν . Δεύτερον, Τὸ νὰ
 ὑποταττόμεθα κατὰ πάντα εἰς τὴν ἀλήθειαν τῆς
 Ἱερᾶς Ἀποκαλύψεως , δεχόμενοι ἀδίστακτως τὸν
 Θεῖον λόγον διὰ κανόνα ὅλων τῶν λογισμῶν μας,
 καὶ ἀκολουθοῦντες εἰς τὴν ταύτου ὁδηγίαν .

Ἐν τ ρ λ ῆ Β'. » Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδώ-
 » λον , οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα , ὅσα ἐν τῷ Οὐρανῷ
 » ἄνω , καὶ ὅσα ἐν τῇ Γῇ κατω , καὶ ὅσα ἐν τοῖς
 » ὕδασιν ὑποκάτω τῆς Γῆς · οὐ προσκυνήσεις
 » αὐτοῖς , οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς . »

Ἀ ν ἄ π τ υ ξ ῖ ς . Ἡ δευτέρα Ἐντολὴ ἐμπο-
 δίζει τὴν Εἰδωλόλατρείαν , καὶ πάντα τρόπον ἐμ-
 ποδισμενον τῆς πρὸς Θεὸν λατρείας . Εἰδωλόλα-
 τραι εἶναι οἱ λατρεύοντες ὡς Θεὸν τὰ κτίσματα ,
 ὡς τὸν Ἥλιον , τὴν Σελήνην , τὸ Πῦρ , τὰ Ζῶα ,
 καὶ τὰ Φυτὰ · καὶ οἱ κατασκευάζοντες ἀγάλμα-
 τὰ κατ' εἰκόνα ἀνθρώπινον καὶ ἄλλων ζώων , καὶ

αεβόμεναι αὐτὰ ὡς Θεούς. Ὅμοιοι μὲ τοὺς Εἰ-
δαλολάτρας εἶναι, ὅσοι προσπαθεῖσι νὰ εὐχαρι-
στήσωσι τὰ πάθη των, τὴν φιλαργυρίαν των, τὴν
γαστριμαργίαν των, κτ λ. Παρεβαίνουνσιν αὐτὴν
τὴν Ἐντολήν οἱ νομίζοντες, ὅτι ἀρέσκουσι τῷ Θεῷ
μὲ πράγματα δυσάρεστα αὐτῷ, καὶ μὴ διατε-
ταχμένα ἀπὸ τοῦ Θείου λόγον.

Δὲν ἀντικείμεθα εἰς ταύτην τὴν Ἐντολήν
προσκυνῶντες τὰς Εἰκόνας· διότι δὲν προσκυνῶ-
μεν αὐτάς καθ' ἑαυτάς, ἀλλὰ σχετικῶς προσκυ-
νοῦμεν αὐτάς. καθότι ἡ προσκύνησις δὲν γίνεται
εἰς τὰ σανίδια, εἰς τὰς βαφάς, εἰς τὸν σολισμὸν,
ἢ εἰς τὴν ἐπιτηδεύσθητά τοῦ τεχνίτου, ἀλλὰ προσ-
φέρομεν αὐτὴν εἰς ἐκεῖνους, τοὺς ὁποίους παριστῶ-
σιν εἰς ἡμᾶς τὰ ἔκτυπα. Ὅμοίως δὲν ἀντικείμε-
θα προσκυνῶντες, καὶ τιμῶντες καὶ τὰ ἅγια
Λεῖψανα τῶν Ἁγίων.

Σημ. Ἡ προσκύνησις ἔμπροσθεν τῆς Εἰ-
κόνης τοῦ Σωτῆρος ὑφίσταται εἰς μίαν βαθυτάτην
ὑπάλισιν τῆς καρδίας ἡμῶν, ὡς πρὸς Κύριον
καὶ Ποιητὴν πάντων· καὶ οὕτω πολὺ διαφέρει ἀ-
πὸ τὴν προσκύνησιν, ἡ ὁποία γίνεται πρὸς τοὺς

ἄγλαους, ἥτις εἶναι ἐν σέβας ἀποδιδόμενον πρὸς αὐτοὺς εἰς ἐνδειξιν τῆς ἀγάπης ἡμῶν, ὡς πρὸς εὐαρεστήσαντας τῷ Κυρίῳ.

Εὐτὸ λή Γ. » Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ. «

Ἀνάπτυξις. Ἡ τρίτη Ἐντολὴ μᾶς ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ μεταχειρίζομεθα τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἰς μάταια, καὶ μὲ καταφρόνησιν τῆς θείας του δόξης. καὶ πρὸς ταῦτοις μᾶς διδάσκει νὰ εὐλαβώμεθα Αὐτόν.

Ἀμαρτάνουσιν εἰς ταύτην τὴν Ἐντολὴν οἱ Βλάσφημοι· οἱ Ἐπίορκοι· οἱ λαμβάνοντες τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ χωρὶς ἀνάγκης εἰς τὰς ὁμιλίαις των, θέλοντες νὰ βεβαιώσωσι τοὺς λόγους, ἢ ἀσελῶμενοι· οἱ Ψευδοπροφῆται· οἱ ζητοῦντες παρὰ Θεοῦ ἀπρεπὴ τινα· οἱ παραβάται τῆς πρὸς Θεὸν ὑποσχέσεώς των.

Εὐτὸ λή Δ. » Μνησθῆτι τὴν ἡμέραν τῶν Σαββάτων ἀγιάζων αὐτήν· ἐξ ἡμέρας ἔργῳ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου. τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ, Σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου. «

Ἀνάπτυξις. Ἡ τετάρτη Ἐντολὴ ἐπι-

τάττει τὰς Κυριακὰς καὶ ἄλλὰς ἑορτασίρους
 ἡμέρας κοινῶς νὰ συνερχώμεθα εἰς τὰς Ἐκκλη-
 σίας πρὸς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ ἀκροώμε-
 θα τὰς ἱερὰς Ἀκολουθίας, μάλιστα τὴν θείαν
 Μυσταγωγίαν, καὶ τὸν Θεῖον λόγον.

Σημ. Α'. Σάββατον σημαίνει ἀνάπαυσιν,
 καὶ ὀνομάζεται ἡ ἑβδόμη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος,
 κατ' ἣν κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ πάντων τῶν ἔρ-
 γων τῆς δημιουργίας τοῦ Κόσμου. Ἡμεῖς δὲ οὗ
 εἰς Χριστὸν πιστεύοντες ἑορτάζομεν τὴν Κυριακὴν
 διότι εἰς ταύτην ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς
 ἀνεπαύθη, ἥτοι ἐτελείωσε τὸ ἔργον τῆς ἀπολυ-
 τρώσεως ἡμῶν, ἀναστὰς ἐκ τοῦ τάφου ἐνδόξως
 ὡς Θεὸς παντοδύναμος. (Λουκ. κδ'. 1).

Σημ. Β'. Αὗται αἱ τέσσαρες Ἐντολαὶ ἀνα-
 φέρονται πρὸς τὸν Θεόν, καὶ εἰς τὴν ὀφειλομένην
 αὐτῇ τιμὴν. Αἱ δὲ ἐπόμεναι ἐξ ἀνάγκης εἰς
 τὸν πλησίον, καὶ ἔχουσι κυριώτατον σκοπὸν τὴν
 ἀγάπην καὶ τὴν εἰρηνικὴν καὶ εὐδαίμονα ζωὴν
 τῶν ἀνθρώπων.

Ἐν τὸ λ' ἢ Ε'. » Τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ
 τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἵνα

ἡ μακροχρόνιος γένη ἐπὶ τῆς γῆς . »

Ἀ ν ά π τ υ ξ ι ς . Ἡ πέμπτη Ἐντολή μᾶς ἐπιτάττει νὰ σεβώμεθα , καὶ νὰ ὑποτασσώμεθα πρὸς τοὺς γονεῖς μας , καὶ ἑπομένως πρὸς τὴν πνευματικὴν καὶ κοσμικὴν ἐξουσίαν , πρὸς τοὺς διδασκάλους , πρὸς τοὺς εὐεργέτας , πρὸς τοὺς αὐθεντας , καὶ πρὸς τοὺς ἐν ὑπεροχῇ .

Ἀμαρτάνουσιν εἰς ταύτην τὴν Ἐντολὴν οἱ ἰσχυρογνώμονες , οἱ γογγυσταί , οἱ ἀπατεῖνες , οἱ ἐπαναστάται , οἱ προδόται , οἱ φίλαιοι , οἱ φιλόδοξοι , οἱ φιλάργυροι , οἱ ἄσπλαγχοι , οἱ ἀπάνθρωποι , οἱ ἀλαζόνες , οἱ καταφρονηταί , οἱ κατακρίνοντες , οἱ σκανδαλοποιοί , καὶ οἱ παρρησιοί .

Ἐ ν τ ο λ ή . 5 . » Οὐ φονεύσεις . »

Ἀ ν ά π τ υ ξ ι ς . Ἡ ἕκτη Ἐντολή μὲ τὴν ἑκφράσιν » οὐ φονεύσεις « μᾶς ἐπιτάττει νὰ μὴ βλάψωμεν τὸν πλησίον μας μήτε εἰς τὸ ὑποκείμενον , μήτε εἰς τὴν τιμὴν , μήτε εἰς τὰ ὑπερχοντα κατ' οὐδέναν τρόπον , οὔτε ἀμέσως , οὔτε ἐμμέσως , οὔτε ἔργῳ , οὔτε λόγῳ , οὔτε διανοίᾳ .

Ἀμαρτάνουσιν εἰς ταύτην τὴν Ἐντολὴν Ἄ .

ρί κατὰ διαφόρους τράπους φανεύοντες, ἢ βλά-
πτοντες ἄνθρωπον, οἱ προδίδται, οἱ ἀπάνασται, καὶ
καὶ οἱ ἀδίκως πολεμοῦντες.

Σημ. Οἱ Κριταὶ καταδικάζοντες εἰς θάνατον τοὺς πταίστας, δουλεύοντες κατὰ τὸ ἐπάγγελμά των τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ, οὗτοι παραβαίνουναι ταύτην τὴν Ἑντολήν.

Β. Ἀμαρτάνουσι εἰς ταύτην τὴν Ἑντολήν οἱ παρακιννοῦντες ἄλλους εἰς φόνον ἢ βλάβην, ἢ βοηθοῦντες αὐτοῖς, ἢ προστατεύοντες τὸ ἀδίκον καὶ ἐπιβλαβές, ἢ σπείροντες ζιζάνια καὶ διχοκοίας, ἢ κατακρίνοντες, ἢ καταλαλοῦντες, ἢ συκοφαντοῦντες, καὶ οὕτω φονεύοντες τὸν ἄνθρωπον κατὰ τὴν τιμὴν ἢ ἀρπάζοντες, ἢ ληστεύοντες, καὶ καίοντες οἴκους, ἢ βιάζοντες τινα εἰς τὸ νῆπιον ὑπὲρ τὸ μέτρον, καὶ νῆ μεθύειν. Γ. οἱ ἄδικοι κριταί, οἱ διὰ δῶρα, ἢ διὰ συγγένειαν, ἢ διὰ κολακείαν, ἢ διὰ φόβον δικαιοῦντες τὸν πταίστην, καὶ καταδικάζοντες τὸν ἀθῆτον· καθὼς καὶ οἱ συγχωροῦντες, ἢ θυνάμενοι νὰ ἐμποδίσωσι τὸν φόνον, ἢ ἄλλην τινα βλάβην, μὴ ἐμποδίζοντες δὲ, ἀλλ' ἀμελεῦντες. Δ. οἱ Κύριοι οἱ θλίβοντες

ταῖς ὑπακειμένους σότας . Ε. οἱ θυμώδεις , οἱ φιλονεικούντες , οἱ ἀλληλομαχοῦντες , οἱ ἐκδίκησιμ τινόντες , οἱ ἔχθραν καὶ μίσος φυλάττοντες , οἱ σκληρότητα , ἀγριότητα τῶν ἡδῶν καὶ ἀπανθρωπίων ἔχοντες . ζ'. οἱ κατὰ διαφόρους τρόπους αὐτόχειρες καὶ ριψοκίνδυνοι .

Εὐτολή Ζ. » Οὐ μνηεύσεις . α

Αὐάπτυξις . Ἡ ἐβδόμη Εὐτολή ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς μοιχείας μᾶς ἐπιτάττει νὰ ἀπέχων-
μεν ἀπὸ πάσαν σαρκικὴν ἀκαθαρσίαν .

Παραβαίνουνσι ταύτην τὴν Εὐτολήν Α'. οἱ μοιχοὶ , οἱ πόρνοι , οἱ ἐρασταὶ τῆς πολυγαμίας , τῆς αἰμομιξίας , καὶ τῆς τῶν ἄλλων εἰδῶν ἀκολασίας . Β'. ὁ πράττων ὃ , τι δίδει ἀφορμὴν εἰς τὴν σαρκικὴν ἡδυπάθειαν , καὶ παρακινεῖ τὴν αἰσχροτητα τῆς μοιχείας καὶ πορνείας . Εἶναι δὲ ὑπεκαύ-
ρατα πρὸς τὴν ἀμαρτίαν ἡ κρεπάλη , ἡ μέθη , ἡ ἀργία , ἡ ἀκράτεια , ἡ αἰσχρολογία , ὁ ἀπρεπὴς χαριεντισμὸς , ἡ ἀναίσχυντος τοῦ σώματος κίνησις , οἱ ἀπρεπεῖς ἐφευρέσεις εἰς τὰ ἐνδύματα (σὺ μῶσαι) , οἱ καλλωπισμοὶ τοῦ σώματος , τὰ σκαν-
δαλοποιῶν θεάτρα , οἱ ἀνάρμοστοι χοροὶ , τὰ ἀπε-

τραγῳδία, τὰ βλαβερά βιβλία, κ τ λ. καὶ
ἐν τῷ ἄσπερτον βλέμμα, τὸ γινόμενον μετ' αὐτοῦ
ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ.

Ἐντολὴ Η'. » Οὐ κλέψεις. α

Ἀνάπτυξις. Ἡ ὀγδοὴ Ἐντολὴ μᾶς ἐ-
πιτάττει νὰ ἀπέχωμεν ἀπὸ πάν εἶδος κλοπῆς καὶ
ἀδικίας, ἥτις γίνεται ἢ φανερώς, ἢ κρυφίως, ἢ ὁ-
λίως. Καὶ ἐν γένει γίνεται εἰς ὅσα ἀναφέρονται εἰς
τὰ σαυμά, μέτρα, νομίσματα, καὶ εἰς τὰ δια-
φορὰ ἐπαγγελματα.

Ἐντολὴ Θ'. » Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ
τὸν πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῇ. α

Ἀνάπτυξις. Ἡ ἐνάτη Ἐντολὴ μᾶς ἐ-
πιτάττει νὰ μὴ ψευδομαρτυρῶμεν δι' οὐδὲν πρᾶγ-
μα καὶ κατ' οὐδενὸς, καὶ μήτε μὲ τὴν γλῶσσαν
ψευδόμενοι νὰ βλάπτωμεν τὸν πλησίον.

Ἐντολὴ Ι'. » Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖ-
κα τοῦ πλησίον σου· οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰ-
κίαν τοῦ πλησίον σου, οὐδὲ τὸν ἀγρόν αὐτοῦ,
οὐδὲ τὸν παιδα αὐτοῦ, οὐδὲ τὴν παιδίσκην αὐ-
τοῦ, οὐδὲ τοῦ βοῦς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑπόζυγιου αὐ-
τοῦ, οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ, οὔτε ὅσα τῆς
οἰκίας αὐτοῦ.

Ἀνάπτυξις. Ἡ δεκάτη Ἑντολή εἶναι μία
 πνευματικώτερα καὶ πνευματικότερα ἐξηγήσεις τῆς Ζ.
 καὶ Η'. Ἑντολῆς· διότι ἐπιζητεῖ ὄχι μόνον νὰ μὴ
 πράξωμεν τὸ κακὸν ἐν ἔργῳ, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ ἐπι-
 θυμησώμεθα αὐτό. Οἷον ἡ μὲν Ζ. ἀναχαιτίζει πᾶ-
 σαν ἄνομον σαρκικὴν μίξιν, αὕτη δὲ καὶ τὴν μόνην
 τῇ καρδίᾳ κλίσιν καὶ ἐπιθυμίαν κολύει. ἡ Η'. ἀπα-
 γορεύει τὴν ἄρπαγὴν τοῦ ξένου πράγματος, αὐτὰ
 δὲ ἐμποδίζει καὶ αὐτὴν τὴν περὶ τούτου ἐπιθυμίαν.

Μακάριοι εἶναι οἱ μελετῶντες καὶ φυλάττοντες
 τὸν Θεῖον νόμον· διότι δι' αὐτοὺς λέγει ὁ Κύριος·
 » Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ
 » ὁ Πατὴρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν
 » ἐλευσόμεθα, καὶ μόνην παρ' αὐτοῖ ποιήσομεν. «
 Ὅσον ὅμως ὁ ἄνθρωπος καὶ ἂν πληρώσῃ τὰς ἐντο-
 λὰς τοῦ Κυρίου, πρέπει νὰ σοχαζῆται, ὅτι τοῦτο
 ἔλκον εἶναι καρπὸς καὶ δῶρον τῆς συνεργουσης χά-
 ριτος τοῦ Θεοῦ· διὸ καὶ οὐδὲ πρέπει νὰ ὑπερσί-
 ρηται, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ ἐνθυμῆται τὸ ῥητὸν τοῦ
 Εὐαγγελίου. » Ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διατα-
 » χθέντα ὑμῖν, λέγετε, ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, ὅ-
 » τι ὃ ὀφείλομεν ποιῆσαι, πεποιήκαμεν. «

.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Περὶ Σταυροῦ.

§ α'. Τὸν ζωοποιὸν Σταυρὸν διὰ μέσου τοῦ ἁπολείου ἐσώθημεν, καὶ ἀπὸ τὴν δουλείαν τοῦ διαβόλου ἡλευθερώθημεν, καὶ υἱοὶ Θεοῦ κατὰ χάριν γεγόναμεν, καὶ τῶν Οὐρανίων ἀγαθῶν ἡξιώθημεν. Αὐτὸν τὸν Σταυρὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐσταυρώθη (α), αὐτὸν τὸν Σταυρὸν, τοῦ ὁποίου τὸν τύπον οἱ δαίμονες φρίττουσιν, ἡμεῖς δὲ οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι ἐλπίζομεν εἰς τὸν σταυρωθέντα δι' ἡμᾶς Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν

(α) Τὸ μέγεθος τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐσταυρώθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἦτον εἰς μὲν τὸ μήκος ποδῶν δεκαπέντε· εἰς δὲ τὸ πλάτος, ἦται τὸ πλάγιον ξύλον, ποδῶν ὀκτώ· τὸ δὲ χόνδρος καὶ τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ πλαγίου ξύλου τοῦ Σταυροῦ ἦτον μιᾶς σπιθαμῆς· κατὰ τὴν παλαιὰν παράδοσιν. (ὄρα Σελ. 20. τοῦ τροπαίου τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως.)

Χριστὸν, πρέπει νὰ φέρωμεν κρεμασμένον ἐκ τῶν
 τράχηλόν μας πάντοτε ὅλοι κοινῶς μικροὶ τε, καὶ
 μεγάλοι· ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες· νέοι τε καὶ γέ-
 ροντες, ἀντὶ παντός ἄλλου ὅπλου φυλακτικῶς κα-
 θὼς μᾶς διορίζει καὶ ὁ Θεὸς Χρυσόστομος λέγειν
 (Σελ. 881. τῷ ε'. τόμῳ). » Ἀντὶ μαχαίρας ἐ-
 » πὶ κλίνης κρεμάσωμεν (τὸν Σταυρὸν θαλ.),
 » ἀντὶ μσχλοῦ ἐπὶ θύρας διαγράφωμεν, ἀντὶ τει-
 » χους τῇ οἰκίᾳ περιβάλωμεν . « Καθὼς συνή-
 θισον νὰ φέρωσι κρεμασμένον Σταυρὸν εἰς τὸν
 τράχηλόν των καὶ οἱ παλαιοὶ ἐκεῖνοι Χριστιανοί,
 ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἐγνωρίζοντο . Τὸν ἅγιον Ὁ-
 ρέστην, τὸν ἕνα ἀπὸ τοὺς πέντε μάρτυρας τοῦς
 ἑορταζομένους τὴν εἴ. τοῦ Δεκεμβρίου ἐκ τούτου
 ἐγνώρισαν, ὅτι εἶναι καὶ αὐτὸς Χριστιανός· ἐπει-
 δὴ ρίπτων τὸ βέλος εἰς τὸ σημάδι, ἐφάνη ὁ Σταυ-
 ρός, τὸν ὁποῖον εἶχε κρεμασμένον εἰς τὸν λαιμὸν
 του, ὑποκάτω εἰς τὰ φορέματά του . Ὁ ἅγιος
 Παγκράτιος ὁ Ταυρομενεὺς Ἐπίσκοπος, ὁ ἑορ-
 ταζόμενος κατὰ τὴν εἴ. τοῦ Ἰουλίου, ἀφ' οὗ ἐ-
 βάπτιζε τοὺς Χριστιανούς, ἔδωκεν εἰς πάντα βα-
 πτιζόμενον καὶ ἕνα Σταυρὸν ἐπὶ κέδρον, διὰ

τὰ φορῇ αὐτόν ἐπάνω του διὰ παντός . Ὁ Θεολό-
γος Γρηγόριος ἐφόρει πρὸς ἀποτροπὴν παντός ἐν
αὐτοῦ . Ὁσὺν καὶ ἔλεγε πρὸς τὸν Διάβολον .

Φεῦγ ἀπ' ἐμῆς κραδίης , δολομήχανα , φεῦγε
τάχιςα .

Φεῦγ ἀπ' ἐμῶν μελέων , φεῦγ ἀπ' ἐμοῦ βίωτου .

Μὴ σὲ βάλῃ Σταυρῶ , τῷ πάν ὑποτρομέει .

Σταυρὸν ἐμοῖς μελέεσσι φέρω , Σταυρὸν δὲ πορεῖται .

Σταυρὸν δὲ κραδίη , Σταυρὸς ἐμοὶ τὸ κλέος .

Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ἴδιοι δαίμονες βιαζόμενοι ὠμολό-
γησαν εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Βοσρηνόν , τὸν
ἔχοντα ἐξουσίαν κατὰ Δαιμόνων , ὅτι τρία πράγ-
ματα τῶν Χριστιανῶν φοβοῦνται , τὸ Βάπτισμα
τὸν Σταυρὸν , τὸν ὁποῖον φοροῦσιν εἰς τὸν τράχη-
λον . καὶ τὴν ἁγίαν Κοινωνίαν (α) . Διὰ τοῦτο ὁ

(α) Ἐν τῇ Φιλοκαλῖα Σελ . 1094 . εὐρίσκεται
αὐτολεξί οὕτω . » Ἰωάννης ὁ Βοσρηνός , ἅγιος
» καὶ ἐξουσίαν ἔχων κατὰ πνευμάτων ἀκαθάρτων
» ἠρώτησε Δαίμονας , οἱ ἦσαν κατοικοῦντες εἰς κό-
» ρας τινὰς μαινομένας , καὶ ἐνεργουμένας ὑπὲρ αὐ-
» τῶν πονηρῶς , εἰπὼν . Πᾶσι πράγματα φοβεῖσθε

λοι ἡμεῖς οἱ τωρινοὶ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ πρέπει νὰ μιμώμεθα τοὺς παλαιούς ἐκείνους Ὁρθόδοξους Χριστιανούς, καὶ νὰ φορῶμεν καὶ ἡμεῖς τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ κρεμασμένον εἰς τὸν λαιμόν μας, κατεσκευασμένον ἢ ἐκ ξύλου, ἢ χρυσίου, ἢ ἀργυρίου, ἢ ἐξ ἄλλου τινὸς μετάλλου πρὸς διαφύλαξιν μας, σωτηρίαν, καὶ ἀποτροπὴν παντὸς κακοῦ, καὶ πρὸς ἔνδειξιν τοῦ, ὅτι εἴμεθα Χριστιανοί. Ἐχοντες αὐτὸν καὶ καλλήπισμόν μας μάλιστα, ὡς λέγει καὶ ὁ Θεὸς Χρυσόστομος (λόγῳ, ὅτι Θεὸς ὁ Χριστός. Τόμῳ 5'.) » Λαμ-

» ἀπὸ τῶν Χριστιανῶν; οἱ λέγουσιν. Ἐχετε οὕτως
 » τρία πράγματα μεγάλα. Ἐν μὲν, ὅπερ φορεῖ-
 » τε εἰς τὸν τράχηλον ὑμῶν· καὶ ἐν, ὅπερ λούε-
 » σθε εἰς τὴν Ἐκκλησίαν· καὶ ἐν, ὅπερ τρώγετε
 » εἰς τὴν σύναξιν. Ἐρομένου δὲ πάλιν· ἐκ τούτων
 » τῶν τριῶν ποῖον φοβεῖσθε πλέον; ἀπεκρίθησαν·
 » Εἰ ἐφυλάσσετε καλῶς, ὅπερ μεταλαμβάνετε,
 » οὐκ ἰσχυτεν οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἀδικῆσαι Χριστι-
 » ανόν. Εἰσὶ δ' ἂν θυτευεῖς φοβαῖνται τῶν ἄλλων
 » πλέον, ὁ Σταυρὸς, ἡ Βάπτισις, καὶ ἡ Κοινωνία. »

• βάνοντες ἐξ ἐκείνου (τοῦ τιμίου ξύλου δηλ.) πολλοί, και χρυσῶ κατακλείοντες καὶ ἄνδρες καὶ γυναικες, τῶν τρεχήλων ἐξαρτῶσι τῶν ἐκυτῶν, καλλυπίζόμενοι. • (α)

§ β. Αὐτοῦ τοῦ Σταυροῦ ἀκόμι τὸν Τύπον πρέπει νὰ κάμνωμεν κοινῶς ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ τόσον μέσα εἰς τὸν οἶκόν μας, ὅσον καὶ ἔξω, και

(α) Τὸν Σταυρὸν τὸ πάλαι ὄχι μόνον ἀπλῶς ἐν γένει ὅλοι οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ Ὁρθόδοξοι Βασιλεῖς ἐφόρουσαν εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ὑπὲρ τὰ Βασιλικά διαδήματα εἰς αὐτὸν ἐσεμνύνοντο. Δὲν εἶναι λοιπὸν μεγάλη ζημία εἰς ἡμᾶς τοὺς Χριστιανούς ἡττη, καὶ αἰσχύνη, νὰ μὴ ἔχωμεν Σταυρὸν εἰς τὸν τραχηλὸν μας; Ἄς ἔχωμεν, ἀδελφοὶ Χριστιανοί, Σταυρὸν ξύλινον μικρὸν, ἢ ἀπὸ ἄλλο τι μέταλλον κατεσκευασμένον, ἃς ἔχωμεν κρεμασμένον εἰς τὸν λαγιὸν μας, καὶ εἰς πάντων θλίψιν μας ἃς ἀπαχθώμεθα αὐτὸν, ἐνθυμούμενοι τὸν εἰς αὐτὸν σταυρωθέντα δι' ἡμᾶς Ἰησοῦν Χριστὸν και Σωτήρα μας· ὥστε νὰ ἡεχώμεθα πάνταν πρόσκαιρον θλίψιν εὐχαρίσως, καὶ ὡς γέφυρον.

εἰς τὸν δρόμον, καὶ εἰς πάντα τόπον, καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν, πρὸ τοῦ νὰ ἐπιχειρισθῶμεν ὁποιοδήποτε ἔργον, καθὼς μᾶς προογγέλλει καὶ ὁ Ἱεροσολύμων Κυρίλλος (Κατήχ. γ'). καὶ ὁ Σειος Χρυσόστομος (Λόγος εἰς τὰς Ἰουδαίων). Ἐξάφροντες, ὅτι μόνον τὸν μετὰ πίστεως Τύπον τοῦ Σταυροῦ οἱ δαίμονες φρίττοντες φεύγουσι, καὶ ἐλευθεροῦνται οἱ ἄνθρωποι, ὡς καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος λέγει περὶ τοῦ Σταυροῦ (εἰς τὸν κατὰ Ἰουλιανὸν λόγον), ὅτι ὅταν ὁ Ἰουλιανὸς εὕρισκετο μετὰ τοὺς μάγους, καὶ οἱ δαίμονες συνήχθησαν, ἔκαμε τὸν Σταυρὸν τοῦ, καὶ παρευθὺς οἱ δαίμονες ἐσκορπίσθησαν, καὶ αὐτὸς ἠλευθερώθη ἀπὸ τὸν φόβον. Καὶ ὁ Σειος Χρυσόστομος (ὁμιλία νδ' εἰς τὸν Ματθ.) λέγει.

» ὡς εἶφανον αὐτῷ περιφέροντες τὸν Σταυρὸν τοῦ
 » Χριστοῦ· καὶ γὰρ πάντα δι' αὐτοῦ τελείται τὰ
 » κατ' ἡμᾶς, καὶ ν' τραφῇται τὴν μυσικὴν ἐκείνην
 » τροφήν, καὶ ν' χειροτονηθῇται, καὶ ν' οἱ τισὺν ἐτε-
 » ρον ποιῆσαι, πανταχοῦ τοῦτο τῆς νίκης ἡμῶν
 » παριστάται σύμβολον. « Ἀλλ' ὦ τῆς δυστυ-
 χίας! οἱ περισσότεροι Χριστιανοὶ δὲν προσέ-
 χουσιν ἀδελφῶς νὰ ποῦσι τὸν Τύπον τοῦ Σταυ-

ροῦ! (α)

Ἐνώσον, Χριστιανέ, τῆς δεξιᾶς σου χειρὸς τοὺς τρεῖς δακτύλους, τὸν ἀντίχειρα ἦτοι τὸν μέγαν δάκτυλον, τὸν λιχανὸν ἦτοι τὸν δεύτερον, καὶ τὸν μέσον. Ναί--ἔνωσον αὐτοὺς τοὺς τρεῖς κατὰ τὰ ἅκρα των, τὸν δὲ παράμεσον καὶ τὸν μικρὸν σου δάκτυλον καταβίβασον, καὶ ἔγξιον αὐτοὺς εἰς τὴν παλάμην σου. Ἀφ' οὗ δὲ ἐνώσης οὕτω τοὺς τρεῖς δακτύλους σου, κύψας ὀλίγον, ἀκαστιδί, καὶ ἔγξιον τὰ ἅκρα τῶν τριῶν αὐτῶν ἐνωμένων δακτύλων πρῶτον εἰς τὸ μέσον τοῦ μετώπου σου· δεύτερον καταβίβασον τὴν χεῖρά σου, καὶ ἔγξιον ὁμοίως τὰ ἅκρα τῶν τριῶν εἰρημένων

(α) Το νὰ σγραψάμεθα μὲ τὸν Τύπον τοῦ Στοιχοῦ ἐκ χειρὸς παροδόσεις ἔχομεν, ὡς βεβαιῶνται ἀπὸ τὸν καὶ. Κανόνα τοῦ μεγάλου Βασιλείου· ἔπει λέγει αὐτολεξί. » Ἴνα τοῦ πρώτου καὶ κοινῶς » τῶν πρῶτον μνησθῶ, τὸ τῷ τίπῳ τοῦ Στοιχοῦ » μὲ τοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡρῶν Ἰησοῦ » Χριστοῦ ἡλικίας καταστημαιοῦμαι, τίς ὁ διὰ » γραμματος διδάξας;

δακτύλων εἰς τὸν ὀφθαλμόν σου· τρίτον ὑψώσον ὀλίγον τὴν χεῖρά σου πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος, καὶ ἔγχεσον ὁμοίως τὰ ἄκρα τῶν τριῶν ἐνωμένων δακτύλων εἰς τὸν δεξιὸν σου ὦμον· καὶ τέταρτον κίνησον κατ' εὐθείαν τὴν χεῖρά σου, καὶ ἔγχεσον ὁμοίως τὰ ἄκρα τῶν τριῶν ἐνωμένων δακτύλων εἰς τὸν ἀριστερόν σου ὦμον.

Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον, Χριστιανέ, εἰς τὸ ἐξῆς σχημάτιζε μετ' εὐλαβείας τὸν Σταυρὸν μὲ τὰ τρία δάκτυλα, λέγων εἰς πάντα τύπον τοῦ Σταυροῦ. » Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησόν με » τὸν ἁμαρτωλόν· ἢ τὴν ἁμαρτωλήν. « τὰ ὅποια τρία δάκτυλα σημαίνουν τὴν ἁγίαν Τριάδα. Βάλλων δὲ αὐτὰ πρῶτον εἰς τὸ μέτωπον, καὶ δεύτερον εἰς τὸν ὀφθαλμόν κατ' εὐθείαν, παριστάνεις τὸ ὄρθιον ξύλον τοῦ Σταυροῦ· τρίτον βάλλων αὐτοὺς εἰς τὸν δεξιὸν ὦμον (πλάτην), καὶ τέταρτον εἰς τὸν ἀριστερόν, παριστάνεις τὸ πλάγιον ξύλον τοῦ Σταυροῦ· τοῦ ὁποίου ἡ δύναμις διαφυλάττει πάντας τοὺς Ὁρθοδόξους! Ἀμήν!

ΤΕΛΟΣ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

τῶν Φιλαμούσων Συνόρομητῶν.

Σώματ.

- Ο' Πανιερώτατος Μητροπολίτης ἁγίος Δρά-
 μας Κύριος Κύριος Νεόφυτος. . . 200
 Ο' Πανιερώτατος Μητροπολίτης ἁγίος Με-
 λενίκου Κύριος Κύριος Διονύσιος. . . 50
 Ο' Πανιερώτατος Μητροπολίτης ἁγίος Στρα-
 ρυτῆς Κύριος Κύριος Κωνσάντιος. . 10
 Ο' Πανοσιολογιώτατος ἁγίος Πρωτοσύγγελος
 Κύριος Ιάκωβος. . . 10
 Ο' Πανοσιολογίτ. ἁγίος Ἀρχιδιάκ. τοῦ Σε-
 βασμί. Γερ. ἁγίου Εὐφροσύνη Κ. Κύριλλος. 10
 Ο' Ἱεραδίακ. τοῦ ἁγίου Μελενίκ. Κ. Μελέτιος. 2
 ἐξ Ἀδριανουπόλεως
 Ο' Σεβασμιώτατος ἁγίος Ἀδριανουπόλεως
 Κύριος Κ. Γρηγόριος Βυζάντιος. . . 25
 Ο' Πρωτοσύγγελος αὐτοῦ κύρ. Καλλίνικος. . 2
 Ο' Ἀρχιδιάκωνος αὐτοῦ ἡγίας Εὐδοκίος. . 3
 Ο' Γραμματεὺς οἱ τοῦ ἁγίου Πατριάρχου. . 4
 Ο' τοῦ Πατριάρχου Ταγμα Πρωτοσύγγελος κύ-
 ριος Νεόφυτος. . . 4
 Ο' Αἰδεσιμώτατος Οἰκονόμος ἀπὸ τοῦ ἁγίου
 Γεωργίου κύριος . . . 5

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

